



Meddelande om strategiskt ramverk om hälsa och säkerhet i arbetslivet 2014-2020

Arbetsmarknadsdepartementet

2014-07-09

Dokumentbeteckning

KOM (2014) 332

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om EU:s strategiska ram för arbetsmiljö 2014-2020

Tidigare faktapromemoria:

2006/07:FPM71 Bättre kvalitet och produktivitet i arbetet: Gemenskapens arbetsmiljöstrategi 2007-2012

Sammanfattning

Kommissionen presenterade meddelandet om ett strategiskt ramverk för hälsa och säkerhet i arbetslivet 2014-2020 den 6 juni 2014. I meddelande beskriver kommissionen först bakgrunden till att man nu tagit fram ett nytt strategiskt ramverk; det har funnits arbetsmiljöstrategier på EU-nivå sedan 2002 och den demografiska utvecklingen leder till att fler måste jobba längre, vilket förutsätter ett större fokus på en arbetsmiljö som skapar ett inkluderande arbetsliv. Samtidigt är det viktigt att små och medelstora företag får nödvändig hjälp att följa arbetsmiljölagstiftningen och att regelverket förenklas i den mån det är lämpligt. Kommissionen fokuserar också på behovet av att hantera nya och existerande arbetsmiljörisiker för att förebygga arbetsrelaterad sjukdom och skada.

Kommissionen presenterar därefter vilka åtgärder den mot denna bakgrund avser att vidta. Dessa åtgärder kommer att tas i samarbete med andra relevanta aktörer, som arbetslivets parter, rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor och Europeiska arbetsmiljöinstitutet i Bilbao.

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande och är överlag positiv till meddelandets innehåll men framhäver att eventuell regelförenkling på

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Den första arbetsmiljöstrategin togs fram 2002 och den andra och senaste strategin på EU-nivå kom i 2007, se faktagromemoria 2006/07:FPM71. Den senaste har efter 2012 förlängts eftersom kommissionen inte lagt fram förslag till en ny strategi.

Den 6 juni 2014 presenterade kommissionen ett meddelande om ett strategiskt ramverk om hälsa och säkerhet i arbetslivet 2014-2020.

1.2 Förslagets innehåll

Meddelandet innehåller en översikt över de huvudutmaningar kommissionen ser som mest framträdande på arbetsmiljöområdet och med vilka åtgärder kommissionen och medlemsländerna bör möta dessa utmaningar.

Enligt kommissionen är utmaningarna att små och medelstora företag ska följa arbetsmiljöregelverket och deras förmåga att vidta effektiva riskförebyggande åtgärder. Utmaningarna handlar även om att förebygga arbetsrelaterad skada och sjukdom genom att hantera nya arbetsmiljörisker utan att försumma existerande risker. Även den demografiska utvecklingen skapar utmaningar på arbetsmiljöområdet.

Kommissionen anser att dessa utmaningar bäst hanteras genom

- Ytterligare konsolidering av nationella strategier för hälsa och säkerhet genom exempelvis politisk samordning och ömsesidigt lärande.
- Praktiskt stöd till småföretag och mikroföretag för att hjälpa dem att bättre uppfylla arbetsmiljöregler, t.ex. riskbedömningsverktyget OiRA.
- Förbättring av medlemsstaternas tillämpning av arbetsmiljöregelverket t.ex. genom att utvärdera prestanda för de nationella yrkesinspektionerna.
- Förenkling av befintlig lagstiftning där så är lämpligt för att undanröja onödiga administrativa bördor, samtidigt som man upprätthåller en hög skyddsnivå för arbetstagarnas hälsa och säkerhet.
- Fokusera på den demografiska utvecklingens utmaningar genom t ex spridning av goda exempel och kunskap om t ex anpassning av arbetet, rehabilitering och hur man skapar en god arbetsmiljö genom hela arbetslivet.

- Bättre förebyggande av arbetsrelaterade sjukdomar genom att ta itu med befintliga och nya arbetsmiljörisker såsom nanomaterial och risker i samband med grön teknik och bioteknik.
- Förbättrad insamling av statistiska uppgifter.
- Bättre samordning med internationella organisationer t.ex. ILO, WHO och OECD för att bidra till att minska arbetsolyckor och arbetssjukdomar samt förbättra arbetsvillkoren i hela världen.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Eftersom kommissionens meddelande inte innehåller förslag till lagstiftning eller är bindande för medlemsstaterna får det inga direkta konsekvenser för svenska arbetsmiljöregler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet förväntas inte ge några budgetära konsekvenser varken nationellt eller på EU-nivå.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om ett strategiskt ramverk om hälsa och säkerhet i arbetslivet 2014-2020, som inriktas på viktiga utmaningar och arbetsmiljöfrågor.

Regeringen ställer sig positiv till stora delar av innehållet i kommissionens meddelande; att främja en god arbetsmiljö genom hela arbetslivet för att skapa ett mer inkluderande arbetsliv, att främja förebyggande av arbetsrelaterad sjukdom och skada genom fokus på nya och gamla risker, att förbättra interaktionen mellan EU och andra relevanta internationella organisationer, att förbättra arbetsskadestatistiken och förbättra erfarenhetsutbytet mellan yrkesinspektioner i EU-länderna. Kommissionen framhäver dessutom betydelsen av aktiv dialog med arbetsmarknadens parter vilket regeringen anser som positivt.

Regeringen ställer sig bakom kommissionen fokus på betydelsen av att utveckla praktiskt stöd och hjälpmedel för småföretag så att de lättare kan förstå och genomföra arbetsmiljöregelverket.

När det gäller regelförenkling hänvisar kommissionen till REFIT-meddelandet (Faktapromemoria 2013/14:FPM20) och utvärderingen av EU-

regelverket på arbetsmiljöområdet som kommer färdigställas i slutet av 2015. Kommissionen aviserar att den som ett led i utvärderingen av direktiven kommer att försöka identifiera möjliga förenklingar i regelverket och/eller minskning av administrativa bördor. De uppmanar även medlemsstaterna att se över sin nationella lagstiftning för att försöka identifiera en eventuell förenklingspotential.

Regeringen instämmer i detta om det inte leder till lägre skyddsnivå för arbetstagarna eller olika skyddsnivå beroende på om man jobbar i ett stort eller ett litet företag. Konkreta förslag till förenklingar kommer regeringen behöva ta ställning till när de eventuellt dyker upp.

Regeringen är tveksam till att kommissionen aviserar att de ska se närmare på möjligheten för att förenkla för småföretag i sektorer med låg risk genom att undanta dessa företag från kravet om skriftliga riskbedömningar.

Detta eftersom det både är svårt att identifiera sektorer med låg risk och att kravet om skriftliga riskbedömningar är en viktig del av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Andra medlemsstaters synpunkter på meddelandet är inte kända. Många medlemsstater har, i likhet med Sverigedrivit frågan om att ta fram en ny EU-strategi på arbetsmiljöområdet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet presenterade den 12 september 2013 Europaparlamentets resolution om EU:s strategi för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen (2013/2685(RSP)) där det framhäver att det bör tas fram en ny strategi på arbetsmiljöområdet. Europaparlamentet uttrycker dessutom oro över att kommissionen ännu inte har antagit en ny europeisk arbetsmiljöstrategi och uppmanar kommissionen att lägga fram en ny arbetsmiljöstrategi för de kommande åren fram till 2020.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har sänts på remiss till arbetsmarknadens parter och svar förväntas inkomma tills den 25 augusti 2014.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Det strategiska ramverket presenteras i form av ett meddelande och kräver i sig ingen rättslig grund.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det är för närvarande oklart om meddelandet kommer att hanteras vidare i rådsarbetsgruppen för sociala frågor i syfte att ta fram rådsslutsatser eller en rådsresolution.

4.2 Fackuttryck/termer